

02022853112990008

28269

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2285

31 Δεκεμβρίου 1999

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Μετεγκατάσταση Καταστήματος Αφορολογίτων Ειδών στον Κρατικό Αερολιμένα Καβάλας.	1
Τροποποίηση της Φ.351.1/10/Δ1/6399/26.2.1999 απόφασης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.	2
Κανονισμός σπουδών Τ.Ε.Ι. Σερρών.	3
Χορήγηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στην Σταύρου Βασιλική του Γεωργίου και της Παρασκευής.	4
Συμπλήρωση Πειθαρχικών Συμβουλίων του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.	5

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. Κ.3739/99/Β0019

(1)

Μετεγκατάσταση Καταστήματος Αφορολογίτων Ειδών στον Κρατικό Αερολιμένα Καβάλας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 827/78 «περί ρυθμίσεως δασμολογικών θεμάτων και άλλων τινών διατάξεων» (ΦΕΚ 194/Α/18.11.1978).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 17 του ΠΔ 86/79 «περί συστάσεως ιδιορρυθμού Ανωτάτου Εταιρείας δια την εκμετάλλευσιν καταστημάτων πωλήσεως αφορολογίτων και αδασμολόγητων ειδών και εγκαταστάσεως και λειτουργίας τούτων εις τα σημεία εξόδου των επιβατών εξωτερικού» (ΦΕΚ 17/Α/31.1.79).

3. Το αριθμ. πρωτ. 5015/15.7.99 έγγραφο της «ΚΑΕ» Α.Ε. με το οποίο ζητά την Μετεγκατάσταση του Καταστήματος Αφορολογίτων Ειδών στον Κρατικό Αερολιμένα Καβάλας.

4. Το αριθμ. πρωτ. 6780/18.10.99 έγγραφο του Τελωνείου Καβάλας, με το οποίο μας υποβάλλει το από 16.9.99 πόρισμα της συσταθείσας γνωμοδοτικής Επιτροπής μετά το σχετικό σχεδιαγράμματος.

5. Την αριθμ. 1107147/1239/006Α/14.10.96 Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Οικονομικών «ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Οικονομικών στους

Υφυπουργούς Οικονομικών» (ΦΕΚ 922/Β/7.10.96), αποφασίζουμε:

1. Εγκρίνουμε την Μετεγκατάσταση του ήδη λειτουργούντος Καταστήματος Πωλήσεως Αφορολογίτων Ειδών, εντός του Τελωνειακώς Ελεγχόμενου Χώρου, στον Κρατικό Αερολιμένα Καβάλας στην θέση και έκταση που προσδιορίζεται στο σχεδιάγραμμα που συνοδεύει το από 16-9-99 πόρισμα της Επιτροπής της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του Π.Δ. 86/79.

2. Το κατάστημα θα καταλαμβάνει επιφάνεια εμβαδού 94,35 μ².

3. Το δικαίωμα εκμετάλλευσής του Καταστήματος αυτού ανήκει αποκλειστικά στην Εταιρεία «Καταστήματα Αφορολογίτων Ειδών Α.Ε.»

4. Η εγκατάσταση και λειτουργία του εν λόγω Καταστήματος διέπεται από τις διατάξεις του Π.Δ. 86/79 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει καθώς και από τις διατάξεις των Υπουργικών Αποφάσεων και διαταγών που έχουν εκδοθεί με εξουσιοδότηση αυτού και ρυθμίζουν θέματα σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας ελέγχου κ.λ.π. των καταστημάτων που εκμεταλλεύεται η Α.Ε. «Καταστήματα Αφορολογίτων Ειδών».

Η απόφαση αυτή, που δεν συνεπάγεται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 22 Δεκεμβρίου 1999

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΔΡΥΣ

Αριθ. Φ.351.1/64/Δ1/14445

(2)

Τροποποίηση της Φ.351.1/10/Δ1/6399/26.2.1999 απόφασης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1^ο, 2, 3, 4, 5, 6 και 8 του Ν. 2266/1994 (ΦΕΚ 218 - Α') όπως τροποποιήθηκαν με το αρ. 10 παρ. 10 του Ν. 2327/1995 (ΦΕΚ 156 - Τ.Α').

2. Την από 28.9.1999 αίτηση της Τσαούση Δήμητρας, δι-οικητικής υπαλλήλου της Διεύθυνσης Προσωπικού Π.Ε. της Κ.Υ. του ΥΠ.Ε.Π.Θ. γραμματέως του Συμβουλίου Επιλογής Σχολικών Συμβούλων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με την οποία ζητά την απαλλαγή της, για λόγους υγείας.

3. Την από 12.10.1999 αίτηση της Φούφα Έλενας, απε-

σπασμένης εκπαιδευτικού στην Κ.Υ. του ΥΠ.Ε.Π.Θ. αναπληρώτριας γραμματέως του Συμβουλίου Επιλογής Σχολικών Συμβούλων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με την οποία ζητά την απαλλαγή της, αποφασίζουμε:

Τροποποιούμε την Φ.351.1/10/Δ1/6399/26.2.1999 απόφασή μας στο σημείο που αφορά τον ορισμό της γραμματέως και της αναπληρώτριας γραμματέως του Συμβουλίου Επιλογής Σχολικών Συμβούλων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και ορίζουμε γραμματέα και αναπληρωτή γραμματέα την Πάτρου Χριστίνα Διοικητικό Υπάλληλο της Κ.Υ. του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και τον Μπουφούνο Παναγιώτη Διοικητικό Υπάλληλο της Κ.Υ. του ΥΠ.Ε.Π.Θ. αντίστοιχα.

Κατά τα λοιπά ισχύει η ανωτέρω απόφαση.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 21 Δεκεμβρίου 1999

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ

Αριθ. Ε5/929, 1794, 2050

(3)

Κανονισμός σπουδών Τ.Ε.Ι. Σερρών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΟΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 19 του άρθρου 1 του Ν. 2621/98 «Ρύθμιση θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας των τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 136 Τ.Α').

2. Την αριθμ. 3/31.3.1999 απόφαση της συνέλευσης του Τ.Ε.Ι. Σερρών, η οποία μας διαβιβάστηκε με το αριθμ. 1096/16.5.1999 έγγραφο του Τ.Ε.Ι. Σερρών.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις αυτής της απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε ως προς τη νομιμότητά της και την πληρότητά της την αριθμ. 3/31.3.1999 απόφαση της συνέλευσης του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) Σερρών με την οποία καταρτίστηκε ο κανονισμός σπουδών του παραπάνω ιδρύματος, και η οποία έχει ως ακολούθως:

«ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ Τ.Ε.Ι. ΣΕΡΡΩΝ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Σπουδαστές Τ.Ε.Ι., εγγραφές, κύκλοι σπουδών, μαθήματα.

Άρθρο 1

Σπουδαστές Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων - Εγγραφές

1. Σπουδαστές Τ.Ε.Ι. καθίστανται όσοι εγγράφονται σ'αυτά μετά από εισαγωγή, μετεγγραφή ή κατάταξη σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι εγγραφές των νεοεισαγόμενων σπουδαστών γίνονται στο οικείο τμήμα της σχολής μέσα στα χρονικά όρια που ορίζονται εκάστοτε με τις υπουργικές αποφάσεις για την εισαγωγή νέων σπουδαστών και με βάση τα δικαιολογητικά που ορίζονται στις ίδιες αποφάσεις.

Για την εγγραφή προέρχονται από μετεγγραφή ή κατάταξη απαιτείται η έκδοση σχετικής απόφασης του τμήματος, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Για λόγους εξαιρετικής ανάγκης, όπως παρατεταμένη θεομηνία, σοβαρή ασθένεια, στράτευση ή απουσία στο εξωτερικό, είναι δυνατή η εγγραφή σπουδαστή που καθυστέρησε να εγγραφεί μέσα στις προθεσμίες της

προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού, με αιτιολογημένη απόφαση του συμβουλίου του τμήματος, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου σπουδαστή, η οποία υποβάλλεται σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας εγγραφής και στην οποία εκτίθενται και οι λόγοι της καθυστέρησης. Σπουδαστής που δε γράφτηκε ούτε με τη διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου αυτής της παραγράφου, χάνει το δικαίωμα εγγραφής του στο Τ.Ε.Ι. Σερρών.

4. Σπουδαστής που έχει εγγραφεί και παρακολουθεί μαθήματα στο Τ.Ε.Ι. Σερρών δεν μπορεί να είναι συγχρόνως σπουδαστής και σε άλλο τριτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Άρθρο 2

Ανανέωση εγγραφής

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 27 Ν. 1404/83, ο σπουδαστής υποχρεούται ανά εξάμηνο σε ανανέωση εγγραφής. Η ανανέωση γίνεται την εβδομάδα έναρξης των μαθημάτων του εξαμήνου με ειδική έντυπη δήλωση που διατίθεται από το τμήμα.

Κατ' εξαίρεση οι ανανεώσεις εγγραφών μπορούν να παραταθούν για μια ακόμη εβδομάδα με απόφαση του Συμβουλίου του τμήματος.

2. Σπουδαστής που δεν ανανέωσε την εγγραφή του για δύο (2) συνεχόμενα ή για τρία (3) μη συνεχόμενα εξάμηνα σπουδών χάνει τη δυνατότητα να συνεχίσει τις σπουδές του στα Τ.Ε.Ι. και διαγράφεται από τα μητρώα της σχολής.

3. Με απόφαση του συμβουλίου της Σχολής, ύστερα από εισήγηση του συμβουλίου του τμήματος είναι δυνατόν να επιτραπεί επανεγγραφή διαγραφέντος σπουδαστή, όταν συντρέχουν σοβαροί λόγοι.

Άρθρο 3

Κύκλοι σπουδών, έναρξη, διακοπή και λήξη μαθημάτων.

1. Τη βασική εκπαιδευτική μονάδα στα Τ.Ε.Ι. αποτελεί το διδακτικό εξάμηνο. Κάθε διδακτικό έτος, που αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 5^η Ιουλίου, περιλαμβάνει δύο αυτοτελή διδακτικά εξάμηνα: το χειμερινό το οποίο αρχίζει την πρώτη Δευτέρα μετά τις 19 Σεπτεμβρίου και το Εαρινό, το οποίο αρχίζει μετά τη λήξη των εξετάσεων β', περιόδου του χειμερινού εξαμήνου. Πριν ή μεταξύ των δύο εξεταστικών περιόδων του χειμερινού εξαμήνου ή μετά τη λήξη της δεύτερης εξεταστικής περιόδου και μέχρι την έναρξη του εαρινού εξαμήνου ή πριν την πρώτη εξεταστική περίοδο του εαρινού εξαμήνου μπορούν να παρεμβάλλονται ημέρες ελεύθερες μαθημάτων.

2. Κατά τη διάρκεια των εξαμήνων μαθημάτων και εξετάσεις δε διεξάγονται τις επίσημες εορτές και διακοπές που ορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό των Τ.Ε.Ι.

3. Οι ακριβείς ημερομηνίες έναρξης και λήξης των μαθημάτων, των εξετάσεων και των διακοπών του επόμενου διδακτικού έτους, καθορίζονται, κατεφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου σε συνδυασμό μ'εκείνες του άρθρου 27 του Ν. 1404/83, από το συμβούλιο του Τ.Ε.Ι. και ανακοινώνονται με ευθύνη του Αντιπροέδρου του Τ.Ε.Ι., ενιαία για όλες τις σχολές του Τ.Ε.Ι., το αργότερο μέχρι τέλος Ιουνίου κάθε έτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Οργάνωση σπουδών, μορφές διδασκαλίας
εκπαιδευτικές εκδρομές

Άρθρο 4

Οργάνωση μαθημάτων - Προγράμματα σπουδών

1. Οι σπουδές στο Τ.Ε.Ι., οργανώνονται σε βάση το εξα-

μηνιαίο μάθημα. Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών κάθε τμήματος διακρίνονται σε γενικά υποχρεωτικά, κατεπιλογήν υποχρεωτικά και προαιρετικά, ως εξής:

α) Γενικά υποχρεωτικά μαθήματα είναι τα μαθήματα υποδομής και τα βασικά μαθήματα της ειδικότητας, τα οποία είναι υποχρεωτικά για όλους τους σπουδαστές του τμήματος.

β) Κατεπιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα είναι μαθήματα ειδικότητας που επιλέγονται από τους σπουδαστές από πίνακα περισσότερων μαθημάτων. Τα μαθήματα αυτά μπορεί να είναι ομαδοποιημένα, οπότε ο σπουδαστής επιλέγει υποχρεωτικά όλα τα μαθήματα μιας ομάδας, εκτός εάν είναι αδύνατη η διδασκαλία όλων των μαθημάτων μιας ομάδας. Στην περίπτωση αυτή γίνεται ελεύθερη επιλογή για τη συμπλήρωση των μαθημάτων της ομάδας. Εάν έχουν οριστεί κατευθύνσεις, τα μαθήματα που τις χαρακτηρίζουν είναι ομαδοποιημένα.

γ) Προαιρετικά μαθήματα είναι μαθήματα γενικής μόρφωσης ή μαθήματα εμπέδωσης, υποδομής ή διεπιστημονικά.

2. Κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών του τμήματος χαρακτηρίζεται από έναν αριθμό διδακτικών μονάδων. Οι διδακτικές μονάδες καθορίζονται, για όλα τα μαθήματα του τμήματος, με απόφαση της γενικής συνέλευσης του τμήματος. Το τυπικό εξαμηνιαίο πρόγραμμα καθορίζεται σε τριάντα (30) διδακτικές μονάδες. Η πτυχιακή εργασία και η πρακτική άσκηση λαμβάνουν τριάντα (30) διδακτικές μονάδες (από 15). Στις εκπαιδευτικές επισκέψεις δεν αντιστοιχούν διδακτικές μονάδες.

3. Για τη λήψη του πτυχίου του τμήματος ορίζεται για τα κατεπιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα καθώς και για τα προαιρετικά μαθήματα ένας ελάχιστος συνολικός αριθμός διδακτικών μονάδων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης του τμήματος.

Ειδικότερα με βάση το περίγραμμα σπουδών και τη δέσμευση του εδαφίου (γ) της παραγρ. 5 του άρθρου αυτού καθορίζεται ο αριθμός των διδακτικών μονάδων για τα κατεπιλογήν υποχρεωτικά και προαιρετικά μαθήματα.

4. Εάν οι γνώσεις που παρέχονται σ' ένα μάθημα είναι προϋπόθεση επιτυχούς παρακολούθησης ενός άλλου μαθήματος, το πρώτο μάθημα χαρακτηρίζεται ως προαπαιτούμενο του δεύτερου.

Ένα μάθημα μπορεί να είναι ταυτόχρονα και προαπαιτούμενο ενός μαθήματος και εξαρτώμενο από άλλο μάθημα. Για κάθε μάθημα μπορεί να υπάρχουν μέχρι δύο (2) προαπαιτούμενα μαθήματα και σε κάθε προαπαιτούμενο αντιστοιχούν μέχρι δύο (2) εξαρτώμενα μαθήματα.

Τα αλληλοσυνδεδεμένα με τον τρόπο αυτό μαθήματα σχηματίζουν ομάδες που περιλαμβάνουν μέχρι τρία (3) μαθήματα και δεν έχουν μεταξύ τους κοινά μαθήματα.

Ο ολικός αριθμός των προαπαιτούμενων μπορεί να είναι έως 30% του συνόλου των μαθημάτων του τμήματος.

5. Η γενική συνέλευση του τμήματος αποφασίζει με βάση το περίγραμμα του προγράμματος σπουδών για: α) τον καταρχήν διαχωρισμό των μαθημάτων σε θεωρητική, φροντιστηριακή και εργαστηριακή μορφή διδασκαλίας, β) Την ειδικότερη ανάλυση του περιγράμματος και των εβδομαδιαίων ωρών κάθε μαθήματος και γ) τα προαπαιτούμενα και εξαρτώμενα από αυτά μαθήματα κατά τις διακρίσεις της παραγρ. 3 και 4 του άρθρου αυτού.

Τέλος, η γενική συνέλευση του τμήματος κατά την κατανομή των μαθημάτων του τμήματος ανά εξαμήνου σπουδών, σύμφωνα με την παραγρ. 1/β του άρθρου 26 του Ν. 1404/83, μεριμνά ώστε :

α) Τα τυπικά προγράμματα των τριών πρώτων εξαμήνων σπουδών να μην περιλαμβάνουν κατεπιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

β) Να διασφαλίζεται η ορθή αλληλουχία μεταξύ των προαπαιτούμενων και των εξαρτημένων από αυτά μαθημάτων και

γ) Το τυπικό πρόγραμμα κάθε εξαμήνου σπουδών να περιέχει μαθήματα με συνολικό αριθμό εβδομαδιαίων ωρών 20 έως 28.

6. Εάν στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος περιλαμβάνονται και μαθήματα που ανήκουν στο γνωστικό πεδίο γενικού τμήματος ή ομάδας μαθημάτων άλλου τμήματος, για την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών του τμήματος, αναφορικά με τα μαθήματα αυτά, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου, του άρθρου αυτού, και κατ' ανάλογη εφαρμογή της παραγρ. 4 του άρθρου 26 Ν. 1404/83, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της γενικής συνέλευσης του οικείου γενικού τμήματος ή της οικείας ομάδας μαθημάτων.

Εάν δεν γίνει δυνατή η επίτευξη συμφωνίας, η οριστική απόφαση λαμβάνεται από το συμβούλιο της σχολής, προκειμένου για τμήματα και ομάδες μαθημάτων της ίδιας σχολής, ή από το συμβούλιο του Τ.Ε.Ι. σε διαφορετική περίπτωση.

7. Το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη των μαθημάτων κάθε διδακτικού εξαμήνου, συντάσσεται με τη φροντίδα του συμβουλίου του τμήματος και ανακοινώνεται με ευθύνη του προϊσταμένου του τμήματος, το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων του τμήματος το οποίο περιέχει:

α) Το τυπικό πρόγραμμα σπουδών κάθε εξαμήνου.

β) Τα μέλη του Ε.Π. που θα διδάξουν κάθε μάθημα των τυπικών προγραμμάτων και

γ) Την ημέρα, την ώρα και την αίθουσα ή το χώρο που θα πραγματοποιηθεί κάθε μάθημα. Κατά την κατάρτιση του εβδομαδιαίου ωρολογίου προγράμματος κάθε τμήματος λαμβάνεται πρόνοια, ώστε να συμπίπτει ελεύθερος χρόνος 3-4 ωρών σε συγκεκριμένη ημέρα της εβδομάδας που θα χρησιμοποιείται για τη σύγκληση των οργάνων του τμήματος ή συνελεύσεων των μελών του Τ.Ε.Ι.

δ) Το αναλυτικό πρόγραμμα εξετάσεων των εξεταστικών περιόδων.

8. α) Το τυπικό πρόγραμμα σπουδών κάθε εξαμήνου του τμήματος είναι ενδεικτικό και όχι υποχρεωτικό για τους σπουδαστές του τμήματος με την επιφύλαξη της παραγρ. 1 περίπτωση α του άρθρου αυτού. Ο σπουδαστής μπορεί για κάθε διδακτικό εξάμηνο να καταρτίζει το ατομικό του πρόγραμμα σπουδών, το οποίο περιλαμβάνει τα μαθήματα που επιθυμεί και πρόκειται να παρακολουθήσει κατά το εξάμηνο αυτό. Σχετική δήλωση υποβάλλουν στο τμήμα όλοι οι σπουδαστές ταυτόχρονα με την εγγραφή ή ανανέωση εγγραφής τους.

Μέσα σε δύο εβδομάδες από την έναρξη των μαθημάτων του εξαμήνου, ο σπουδαστής έχει τη δυνατότητα τροποποίησης της αρχικής δήλωσης του κατά τέσσερα το πολύ μαθήματα.

β) Κατά την κατάρτιση του ατομικού προγράμματος σπουδών του εξαμήνου ο σπουδαστής λαμβάνει υποχρεωτικά πρόνοια ώστε:

ι) Το σύνολο των εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας για τα μαθήματα που δηλώνει να μην υπερβαίνει το 1,40 του συνόλου των ωρών του τυπικού εξαμήνου. Ειδικά για τους επί πτυχίω σπουδαστές το σύνολο των δηλωμένων εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας μπορεί να φτάσει το 1,70 των ωρών της συνολικής διάρκειας του τελευταίου εξαμήνου.

ι) Να μην δηλώνονται μαθήματα, τα προαπαιτούμενα των οποίων δεν έχει παρακολουθήσει με επιτυχία ο σπουδαστής.

γ) Εάν στη δήλωση των μαθημάτων που θα παρακολουθήσει ο σπουδαστής σ'ένα εξάμηνο δεν τηρούνται οι όροι των προηγούμενων εδαφίων, θεωρείται αυτοδίκαια ότι η δήλωση περιλαμβάνει τα μαθήματα του εξαμήνου εισαγωγής, προκειμένου για πρωτοεισαγόμενους σπουδαστές και για παλιότερους σπουδαστές τροποποιείται η δήλωση μαθημάτων με απόφαση του συμβουλίου ύστερα από συνεννόηση με το σπουδαστή.

9. Σε καμία περίπτωση ο σπουδαστής, κατ'εφαρμογήν της (β) περ. της προηγούμενης παραγράφου, δεν μπορεί να καταστεί πτυχιούχος νωρίτερα από την προβλεπόμενη χρονική διάρκεια σπουδών του τμήματος.

Άρθρο 5

Διδασκαλία ξένων γλωσσών

1. Σε κάθε τμήμα των Τ.Ε.Ι. διδάσκονται δύο τουλάχιστον από τις Ξένες γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική ή ρωσική. Ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο ή την επαγγελματική κατεύθυνση αποφοίτων του τμήματος, η διδασκαλία της ξένης γλώσσας έχει ως σκοπό να μάθουν οι σπουδαστές τη γλώσσα πολύ καλά ή σε βαθμό που να μπορούν να κατανοούν κείμενα της ειδικότητας τους. Είναι δυνατή η διοργάνωση μαθημάτων Ξ. Γ. σε επίπεδο ΤΕΙ, εκτός του επιπέδου της ορολογίας, κοινών για τους σπουδαστές όλων των τμημάτων.

2. Στο τυπικό πρόγραμμα σπουδών το μάθημα της ξένης γλώσσας προβλέπεται σε τέσσερα τουλάχιστον εξάμηνα σπουδών. Η ξένη γλώσσα ανήκει στα γενικά υποχρεωτικά ή στα κατ'επιλογήν υποχρεωτικά ή στα προαιρετικά μαθήματα του τμήματος.

3. Ο πρωτοεισαγόμενος σπουδαστής που κατέχει την ξένη γλώσσα, μπορεί να ζητήσει την απαλλαγή του από την υποχρέωση παρακολούθησης της γλώσσας αυτής. Για το σκοπό αυτό με απόφαση του τμήματος συγκροτείται επιτροπή αποτελούμενη από δύο (2) μέλη του Ε.Ε.Π., της αντίστοιχης γλώσσας, η οποία εξετάζει και εισηγείται στο συμβούλιο του τμήματος, για την απαλλαγή του ή μη από την παρακολούθηση των μαθημάτων της ξένης γλώσσας, για ένα ή περισσότερα εξάμηνα σπουδών. Προκειμένου για την απαλλαγή από την παρακολούθηση εξαμήνων στα οποία διδάσκεται κατά κύριο λόγο η ορολογία της ειδικότητας, η διμελής εξεταστική επιτροπή ορίζεται με κοινή απόφαση των προϊσταμένων του τμήματος και του γενικού τμήματος και αποτελείται από ένα μέλος του Ε.Π. και ένα του Ε.Ε.Π., αντίστοιχης γλώσσας. Τα εξαμηνιαία μαθήματα ξένης γλώσσας από τα οποία απαλλάσσεται ένας σπουδαστής δε βαθμολογείται.

Άρθρο 6

Μορφές διδασκαλίας, συνδιδασκαλία

1. Η εκπαιδευτική διαδικασία κάθε μαθήματος περιλαμβάνει μία ή περισσότερες από τις παρακάτω μορφές: θεωρητική ή από έδρας διδασκαλία, σεμινάρια, φροντιστηριακές, πρακτικές και εργαστηριακές ασκήσεις, ανάθεση εκπόνησης εργασιών ατομικά ή ομαδικά και εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκδρομές.

2. α) Η θεωρητική ή από έδρας διδασκαλία μαθήματος, παρουσιάζει εποπτικά μια ευρεία περιοχή ενός γνωστικού αντικείμενου και τον σχετικό μ'αυτή επιστημονικό προβληματισμό. Τμήμα της διδασκαλίας αυτής μπορεί να περιλαμβάνει και ειδικές ασκήσεις για την εμπέδωση των

θεωρητικών γνώσεων με τη μορφή φροντιστηριακών ασκήσεων ύστερα από απόφαση της ομάδας μαθημάτων. Επίσης μέρος της ύλης μπορεί να ανατίθεται για παρουσίαση σε σπουδαστές ατομικά ή ομαδικά. Η συνθετική εφαρμογή γνώσεων, μεθόδων και διαδικασιών γίνεται σε ειδικά επιλεγμένα θέματα που αναθέτει ο καθηγητής στους σπουδαστές, κατά ομάδες ή ατομικά.

β) Τα σεμινάρια στοχεύουν στην επεξεργασία συγκεκριμένων θεμάτων σε μεγαλύτερο βάθος και έκταση με τη συνεργασία και καθοδήγηση του διδάσκοντα και τη βοήθεια σχετικής βιβλιογραφίας.

γ) Οι εργαστηριακές και πρακτικές ασκήσεις πραγματοποιούνται περιοδικά σε κατάλληλους χώρους του Τ.Ε.Ι. ή χώρους εργασίας στους οποίους οι σπουδαστές κάτω από την επίβλεψη και με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού εκπαιδεύονται κατά μικρές ομάδες στην εφαρμογή θεωρητικών, επαγγελματικών ή τεχνολογικών μεθόδων, το χειρισμό τεχνικών συστημάτων, τον εθισμό στην ομαδική εργασία, την σύνταξη περιγραφικών εκθέσεων κ.λ.π., ώστε να αποκτούν τις κατάλληλες δεξιότητες.

3. α) Ο ελάχιστος αριθμός ακροατών σπουδαστών ενός τμήματος για την παρακολούθηση της διδασκαλίας θεωρητικών μαθημάτων δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος των εκατό (100), εκτός των περιπτώσεων που οι εγγεγραμμένοι σ'αυτό είναι λιγότεροι. Σε περίπτωση κατάτμησης τμήματος οι διδάσκοντες συντονίζουν μεταξύ τους τη διδασκτέα ύλη και στις τελικές εξετάσεις του μαθήματος θέτουν κοινά θέματα.

β) Για τη διεξαγωγή των εργαστηριακών ασκήσεων ο ελάχιστος αριθμός των σπουδαστών ανά τμήμα δε θα είναι μικρότερος των είκοσι (20) ατόμων, του δε Ε. Π. σ'αυτό ανώτερος των δύο (2) εκ των οποίων, ο ένας Καθηγητής κατά προτεραιότητα ή Επίκουρος Καθηγητής. Η παρουσία δύο μελών Ε. Π. για τη διεξαγωγή εργαστηριακών ασκήσεων είναι δυνατή, ύστερα από απόφαση της Συνέλευσης του τμήματος και έγκριση του Συμβουλίου του ΤΕΙ σε ειδικές περιπτώσεις όπως π.χ. ειδικά εργαστήρια αυξημένου κινδύνου, ειδικές συνθήκες.

Άρθρο 7

Διάρκεια διδασκαλίας και ασκήσεων

1. Η διάρκεια της ωριαίας διδασκαλίας των θεωρητικών μαθημάτων και φροντιστηριακών ασκήσεων ορίζεται σε σαράντα πέντε (45) τουλάχιστον λεπτά της ώρας μετά τη λήξη οποίας ακολουθεί διάλειμμα, μέχρι δέκα πέντε (15) λεπτών.

2. Η διάρκεια των ωριαίων πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων είναι πενήντα πέντε (55) λεπτά εκτός ειδικών περιπτώσεων και εφόσον αυτό επιβάλλεται από διατάξεις διασφάλισης δημόσιας υγείας. Οι φροντιστηριακές, εργαστηριακές και πρακτικές ασκήσεις γίνονται χωρίς διάλειμμα μετά από απόφαση της ομάδας μαθημάτων.

3. Η διάρκεια διεξαγωγής των σεμιναρίων ρυθμίζεται από το διδάσκοντα σε συνεννόηση με τους διδασκόμενους.

Άρθρο 8

Εκπαιδευτικές εκδρομές

1. α) Για την αποτελεσματικότερη εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων των σπουδαστών οργανώνονται, με πρωτοβουλία και ευθύνη του τμήματος, εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκδρομές μικρής χρονικής διάρκειας, όχι περισσότερες από τρεις (3) συνεχόμενες εργάσιμες ημέρες το εξάμηνο, σε χώρους εργασίας και βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Η έγκριση παρέχεται σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του Τ.Ε.Ι.

β) Πολυήμερες, άνω των τριών (3) ημερών, εκπαιδευτικές εκδρομές, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, πραγματοποιούνται μόνο κατά τις διακοπές των Χριστουγέννων, του Πάσχα και του καλοκαιριού. Η έγκριση παρέχεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από εισήγηση του οικείου τμήματος στην οποία περιλαμβάνεται το πρόγραμμα εκπαιδευτικών επισκέψεων και εκτίμηση της απαιτούμενης δαπάνης μεταφοράς των σπουδαστών και πρόταση του συμβουλίου του οικείου Τ.Ε.Ι.

Άρθρο 9

Προπαρασκευαστικά φροντιστήρια

1. Με εισήγηση της γενικής συνέλευσης του τμήματος και απόφαση του συμβουλίου της σχολής είναι δυνατή η διοργάνωση προπαρασκευαστικών φροντιστηρίων για σπουδαστές που δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των μαθημάτων του α' και β' εξαμήνου σπουδών του τμήματος ή της ξένης γλώσσας. Η διοργάνωση των προπαρασκευαστικών φροντιστηρίων μπορεί να γίνει ή σε επίπεδο σχολής ή σε επίπεδο Τ.Ε.Ι. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται απόφαση του συμβουλίου του Τ.Ε.Ι, μετά από εισηγήσεις των ενδιαφερομένων σχολών.

Τα προπαρασκευαστικά φροντιστήρια διαρκούν ένα διδακτικό εξάμηνο με τρεις (3) το πολύ εβδομαδιαίες διδακτικές ώρες ανά μάθημα. Είναι όμως δυνατή η σύμπτυξη τους σε μικρότερο χρονικό διάστημα με ανάλογη αύξηση των εβδομαδιαίων διδακτικών ωρών. Τα προπαρασκευαστικά φροντιστήρια γίνονται κατά κανόνα πέρα από το κανονικό ωράριο σπουδών και δεν καταλήγουν σε τελική αξιολόγηση της επίδοσης των σπουδών.

3. Η διδασκαλία στα προπαρασκευαστικά φροντιστήρια ανατίθεται σε μέλη του Ε. Π. ή Ε.Ε.Π., σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στη διδασκαλία των κανονικών μαθημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Φοίτηση, έλεγχος επίδοσης, επιτυχής παρακολούθηση

Άρθρο 10

Φοίτηση

1. Οι σπουδαστές υποχρεούνται να παρακολουθούν όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών τους, σύμφωνα με τη δήλωσή τους και τις ρυθμίσεις της παραγράφου 8 του άρθρου 4 του διατάγματος αυτού.

2. Οι προβλεπόμενες ώρες διδασκαλίας κατά εξάμηνο για κάθε μάθημα καθορίζονται από την ομάδα μαθημάτων και ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα στην αρχή κάθε εξαμήνου, με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα του τμήματος, αφού ληφθούν υπόψη οι ημέρες που επίσημα δε θα πραγματοποιηθούν μαθήματα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγρ. 2 και 3 του παρόντος διατάγματος.

3. Σε κάθε περίπτωση, εάν ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σε ένα μάθημα είναι για οποιονδήποτε λόγο μικρότερος από τα δύο τρίτα (2/3) του προβλεπόμενου στο πρόγραμμα σπουδών για όλο το διδακτικό εξάμηνο, το μάθημα αυτό θεωρείται ότι δε διδάχτηκε. Η διαπίστωση γίνεται κατά τη λήξη του εξαμήνου με πράξη της ομάδας μαθημάτων και ευθύνη του υπεύθυνου αυτής.

Άρθρο 11

Βαθμολογική κλίμακα

1. Η βαθμολογία σε όλα τα μαθήματα εκφράζεται με την

αριθμητική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0 - 10), με βάση επιτυχίας το βαθμό πέντε (5).

2. Ο χαρακτηρισμός της επίδοσης των σπουδαστών κατά μάθημα, καθορίζεται ως εξής:

-από 0-4,9: «κακώς»

-από 5 - 6,9 : «καλώς»

-από 7 - 8,4 : «λίαν καλώς»

-από 8,5 - 10 : «άριστα»

3. Όλοι οι βαθμοί υπολογίζονται και καταχωρούνται με προσέγγιση ενός δεκάτου (1/10) της ακεραίου μονάδος.

Άρθρο 12

Βαθμοί εργαστηρίου και εξετάσεων

1. α) Για την επιτυχή παρακολούθηση εργαστηριακού μαθήματος ή του εργαστηριακού μέρους μικτού μαθήματος, απαιτείται ο σπουδαστής να έχει διεξαγάγει με επιτυχία τα 80% των ασκήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Την τελευταία εβδομάδα του εξαμήνου μπορούν να διεξάγονται συμπληρωματικές εργαστηριακές ή πρακτικές ασκήσεις για όσους σπουδαστές έχουν αποτύχει ή απουσιάσει σε ποσοστό μέχρι 15% των πραγματοποιηθεισών ασκήσεων και μέχρι τη συμπλήρωση του 80%. Τη σχετική απόφαση παίρνει η ομάδα μαθημάτων.

β) Ο βαθμός, του εργαστηρίου ή του εργαστηριακού ή πρακτικού μέρους μικτού μαθήματος είναι ανάλογα με τη φύση του εργαστηρίου και μετά από απόφαση της ομάδας μαθημάτων, ι) ο μέσος όρος όλων των επιμέρους βαθμών των ασκήσεων που ο σπουδαστής έχει διεξαγάγει με επιτυχία στα ποσοστά του προηγούμενου εδαφίου, ή ιι) οι βαθμοί σε εξετάσεις που διεξάγονται τμηματικά ή τελικά σε όλη την ύλη του εργαστηρίου.

γ) Σε περίπτωση αποτυχίας στις ενδεχόμενες τελικές εξετάσεις υπάρχει δυνατότητα απ' ευθείας τελικής εξέτασης σε επόμενα εξάμηνα.

δ) Στο τέλος του εξαμήνου ο διδάσκων καταθέτει στο τμήμα τη βαθμολογία του εργαστηρίου ή των πρακτικών ασκήσεων που καταχωρείται στο πρωτόκολλο και αρχειοθετείται.

2. Ο τελικός βαθμός θεωρητικού μαθήματος ή του θεωρητικού μέρους μικτού μαθήματος, είναι ο βαθμός της τελικής εξέτασης στο μάθημα. Ύστερα από εισήγηση του διδάσκοντος και με απόφαση της Συνέλευσης του τμήματος είναι δυνατόν να υπάρξουν ενδιάμεσες αξιολογήσεις (εργασίες, θέματα, γραπτές δοκιμασίες κ.λ.π.), των οποίων ο συντελεστής βαρύτητας δεν μπορεί συνολικά να υπερβαίνει το 40% του τελικού βαθμού. Τα αποτελέσματα των ενδιάμεσων αξιολογήσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα τουλάχιστον πέντε (5) μέρες πριν από την έναρξη των εξετάσεων.

3. Σπουδαστής θεωρείται επιτυχών στα μαθήματα που συγκέντρωσε αθροιστικά πέντε (5) τουλάχιστον μονάδες.

4. α) Ο τελικός βαθμός προκύπτει από το συνυπολογισμό των βαθμών του θεωρητικού και εργαστηριακού / πρακτικού μέρους του μικτού μαθήματος, με συντελεστές που κυμαίνονται μεταξύ 0,40 και 0,60 και έχουν άθροισμα ένα (1).

Η κατανομή αυτή καθορίζεται από την ομάδα μαθημάτων με βάση τις ώρες και τις συνθήκες διδασκαλίας ως και τη φύση κάθε μέρους του μαθήματος.

β) Η παρακολούθηση σε ένα μάθημα θεωρείται επιτυχής, εφόσον ο βαθμός στο θεωρητικό και στο εργαστηριακό πρακτικό μέρος του μαθήματος αυτού έχει την ένδειξη τουλάχιστον «καλώς».

γ) Ο τελικός βαθμός αμιγώς εργαστηριακού / πρακτικού ή αμιγώς θεωρητικού μαθήματος είναι ο βαθμός που καθορίζεται στις παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου αυτού αντίστοιχα.

δ) Σε περίπτωση επιτυχούς παρακολούθησης ενός μόνο μέρους μεικτού μαθήματος, ο βαθμός του μέρους αυτού κατοχυρώνεται και το μάθημα επαναλαμβάνεται μόνο ως προς το άλλο μέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κανονισμός εξετάσεων περιόδου
και πτυχιακής εργασίας Λήψη πτυχίου

Άρθρο 13

Εξεταστικές περιόδοι εξαμήνου, πρόγραμμα εξετάσεων

1. Μετά τη λήξη των μαθημάτων κάθε διδακτικού εξαμήνου ακολουθούν δύο (2) εξεταστικές περιόδοι, δύο (2) τουλάχιστον εβδομάδων η κάθε μία κατά τη διάρκεια των οποίων οι σπουδαστές εξετάζονται γραπτά ή προφορικά κατά την κρίση της ομάδας μαθημάτων, σε όλη τη διδακτέα ύλη κάθε μαθήματος που δηλώθηκε από το σπουδαστή και προβλέπεται από τα αναλυτικά προγράμματα.

2. Με την επιφύλαξη του εδαφ. 2 (περίπτωση ι και ιι) και β της παραγρ. 2 του άρθρου 12, οι εξετάσεις περιόδου σε θεωρητικά μαθήματα, ή στο θεωρητικό μέρος μεικτών μαθημάτων είναι για όλους τους σπουδαστές που τα έχουν δηλώσει υποχρεωτικές και διεξάγονται με βάση το πρόγραμμα που συντάσσεται από το συμβούλιο του τμήματος και ανακοινώνεται με ευθύνη του προϊσταμένου του τμήματος ταυτόχρονα με την ανακοίνωση του προγράμματος των μαθημάτων.

Το πρόγραμμα εξετάσεων περιλαμβάνει:

- το εξεταζόμενο μάθημα με τον κωδικό του αριθμό
- τον εισηγητή των θεμάτων
- ημερομηνία, ώρα και αίθουσα εξετάσεων
- ένδειξη αν το μάθημα εξετάζεται «γραπτά» ή «προφορικά».

Άρθρο 14

Οργάνωση των εξετάσεων περιόδου

1. Την γενική ευθύνη της εύρυθμης διεξαγωγής των εξετάσεων του τμήματος, έχει ο προϊστάμενος του τμήματος ο οποίος μεριμνά έγκαιρα για τον ορισμό εποπτών, την καταλληλότητα των χώρων, τη διαθεσιμότητα των υλικών και μέσων και γενικότερα για το αδιάβλητο των εξετάσεων.

2. Ως επιτηρητές των εξετάσεων ορίζονται από το συμβούλιο του τμήματος τακτικά και έκτακτα μέλη του Ε.Π. και Ε.Ε.Π. στα πλαίσια των ωρών απασχόλησής τους κατά βαθμίδα και με συνεκτίμηση του χρόνου που απαιτείται για την ετοιμασία των εισηγήσεων και για τις διορθώσεις των γραπτών δοκιμών. Σε περίπτωση έλλειψης του προαναφερόμενου προσωπικού, ως επιτηρητές ορίζονται και άλλες κατηγορίες προσωπικού με πράξη του Προϊσταμένου του τμήματος.

3. Τα θέματα των εξετάσεων εισηγείται αυτός ή αυτοί που διδάξαν το μάθημα, σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 6 παραγρ. 301 του παρόντος διατάγματος, κατά το εξάμηνο που έληξε και σε περίπτωση απουσίας του ή κωλύματος, τα θέματα θέτει και εισηγείται άλλος εκπαιδευτικός από την ίδια ομάδα μαθημάτων, που ορίζεται με πράξη του προϊσταμένου του τμήματος μετά από εισήγηση της ομάδας μαθημάτων.

4. Η διάρκεια επεξεργασίας των θεμάτων κατά τη γραπτή εξέταση κάθε μαθήματος σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις (3) ώρες. Οι εξετάσεις κάθε μαθήματος διεξάγονται με την ευθύνη του διδάσκοντα το μάθημα.

Άρθρο 15

Διαδικασία διεξαγωγής εξετάσεων «τράπεζα θεμάτων»

1. Για την ανάπτυξη των θεμάτων, χορηγούνται στους εξεταζόμενους σπουδαστές ειδικά σφραγισμένα και υπογραμμένα ιδιόχειρα από τον εξεταστή του μαθήματος φύλλα χάρτου (κόλλες αναφοράς) ή τυπωμένα ερωτηματολόγια με ευθύνη των επιτηρητών της αίθουσας.

2. Στην αρχή της εξέτασης γίνεται από τους επιτηρητές έλεγχος των στοιχείων ταυτότητας των εξεταζόμενων.

3. Σπουδαστής που καταλαμβάνεται ν' αντιγράψει από βιβλία ή σημειώσεις ή από γραπτό σπουδαστή ή συνεννοείται με άλλον ή άλλους σπουδαστές ή παρεμποδίζει την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων μηδενίζεται, αφού σημειωθεί και μονογραφηθεί το γραπτό του από τον επιτηρητή που έκανε τη διαπίστωση αυτή, και δεν έχει δικαίωμα εξέτασης στο συγκεκριμένο μάθημα την επόμενη εξεταστική περίοδο.

4. Μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τη διεξαγωγή του μαθήματος, ο εκπαιδευτικός καταθέτει στο τμήμα τη βαθμολογία των εξετάσεων περιόδου καθώς και τον τελικό βαθμό του μαθήματος. Μετά από σχετικό έλεγχο, το τμήμα προβαίνει στην ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και στην αρχειοθέτηση των βαθμολογιών.

5. Τα γραπτά δοκίμια φυλάσσονται με ευθύνη του εξεταστή για ένα εξάμηνο, μετά την παρέλευση του οποίου διατίθενται για πολτοποίηση με απόφαση του συμβουλίου της Σχολής.

Μετά από εισήγηση του Συλλόγου των σπουδαστών και απόφαση της Ο.Μ. σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να γίνει επανεξέταση του γραπτού από επιτροπή συναφούς ειδικότητας στην οποία συμμετέχει και ο εξεταστής, η οποία θα συσταθεί με απόφαση της Ο.Μ.

6. α) ο εξεταστής κάθε μαθήματος υποχρεούται να παραδίδει στον υπεύθυνο της Ο.Μ. της σχολής του ένα (1) αντίγραφο των θεμάτων που προορίζονται για την εξέταση των σπουδαστών. Τα θέματα εξετάσεων αξιολογούνται από την Ο.Μ.

β) Στο τέλος κάθε εξεταστικής περιόδου, γίνεται αξιολόγηση των θεμάτων που κατατέθηκαν στη σχολή από την οικεία ομάδα μαθημάτων και αποφασίζεται η κωδικοποίηση ή μη συγκεκριμένου θέματος.

γ) Για την κωδικοποίηση, αρχειοθέτηση, διατήρηση και διακίνηση των θεμάτων του προηγούμενου εδαφίου δημιουργείται σε κάθε σχολή Τ.Ε.Ι. «τράπεζα θεμάτων» κατά τμήμα και ομάδες μαθημάτων, σκοπός της οποίας είναι η διευκόλυνση των εξεταστικών διαδικασιών. Ο χαρακτήρας των θεμάτων είναι εμπιστευτικός.

δ) Η «τράπεζα θεμάτων» λειτουργεί και ως δανειστική μεταξύ των μελών του Ε.Π. και Ε.Ε.Π. της σχολής.

Άρθρο 16

Εκπόνηση πτυχιακής εργασίας

1. Κάθε σπουδαστής είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει μια πτυχιακή εργασία με θέμα που πρέπει να έχει σχέση με τα πραγματικά προβλήματα της παραγωγής και των υπηρεσιών.

Τα τακτικά και έκτακτα μέλη του Ε.Π. προτείνουν θέματα πτυχιακής εργασίας τα οποία εγκρίνονται από την ομάδα μαθημάτων και ανακοινώνονται έγκαιρα στους σπουδαστές.

Για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας χρησιμοποιούνται, εφόσον είναι απαραίτητο, οι χώροι και ο εξοπλισμός καθώς επίσης τυχόν αναγκαία οικονομικά μέσα του Τ.Ε.Ι. Πτυχιακή εργασία μπορεί να πραγματοποιηθεί επί-

σης εκτός Τ.Ε.Ι., σε οργανισμούς, ιδρύματα, υπηρεσίες, ιδιωτικές επιχειρήσεις κ.λ.π., ύστερα από απόφαση του συμβουλίου του τμήματος. Τις προϋποθέσεις ανάθεσης πτυχιακών εργασιών και κάθε σχετικό θέμα καθορίζει με απόφαση της ή ομάδα μαθημάτων. Τα θέματα των πτυχιακών εργασιών πρέπει να είναι σχετικά με την κατεύθυνση του τμήματος.

2. Κοινό θέμα πτυχιακής εργασίας μπορεί να ανατεθεί και σε ομάδα μέχρι τρεις (3) σπουδαστές με ταυτόχρονη κατανομή της εργασίας σε κάθε σπουδαστή.

3. Κάθε τακτικό ή έκτακτο μέλος του Ε.Π. του τμήματος στα πλαίσια απασχόλησης τους αναλαμβάνει υποχρεωτικά την επίβλεψη αριθμού πτυχιακών εργασιών, ανάλογα με τις ώρες διδακτικού έργου που του έχει ανατεθεί. Ο αριθμός πτυχιακών εργασιών που μπορούν να επιβλέπονται από τα μέλη του Ε. Π. καθορίζεται από το συμβούλιο του Τ.Ε.Ι., ύστερα από εισηγήσεις των συμβουλίων των τμημάτων.

4. Από την ομάδα μαθημάτων ορίζεται για κάθε θέμα πτυχιακής εργασίας ένα τακτικό ή έκτακτο μέλος του Ε. Π. που επιβλέπει την πρόοδο στην επεξεργασία του θέματος, καθοδηγεί τους σπουδαστές στην αναζήτηση της καλύτερης λύσης, φροντίζει για την παροχή των αναγκαίων διευκολύνσεων σε χώρους και σε εξοπλισμό και εποπτεύει τα μέλη του Ε.Τ. Π. όπου η συμβολή τους κρίνεται αναγκαία. Επίσης εισηγείται στον προϊστάμενο του τμήματος τη διάθεση των απαραίτητων χρηματικών ποσών για αναλώσιμα υλικά κ.λ.π. Για πτυχιακές εργασίες που πραγματοποιούνται σε χώρους εκτός Τ.Ε.Ι., ο επιβλέπων εκπαιδευτικός περιορίζεται στο επιστημονικό Τεχνικό μέρος της εργασίας.

Επίβλεψη πτυχιακής εργασίας μπορεί να ανατεθεί σε τακτικά ή έκτακτα μέλη Ε. Π. άλλου τμήματος ή γενικού τμήματος μετά από κοινή απόφαση των συμβουλίων των δύο τμημάτων.

5. Η επεξεργασία της πτυχιακής εργασίας μπορεί να επεκταθεί και πέρα από τη λήξη του τελευταίου εξαμήνου σπουδών, ανάλογα με την έκταση και τις απαιτήσεις του θέματος. Η διάρκεια της εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) εξάμηνα. Στην περίπτωση υπέρβασης του ορίου των τριών (3) εξαμήνων ανατίθεται στο σπουδαστή νέο θέμα πτυχιακής εργασίας.

6. Μετά την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας και ύστερα από έγκριση του επιβλέποντα εκπαιδευτικού, υποβάλλεται μέσω του πρωτοκόλλου στο τμήμα. Το συμβούλιο του τμήματος ορίζει ημερομηνία μέσα στο χρόνο μαθημάτων, κατά την οποία γίνεται παρουσίαση της πτυχιακής εργασίας, ή αριθμού πτυχιακών εργασιών ενώπιον τριμελούς επιτροπής από μέλη του Ε. Π. του τμήματος συναφούς ειδικότητας, εκ των οποίων ο ένας είναι εισηγητής.

Την παρουσίαση αυτή μπορούν να παρακολουθήσουν όλα τα μέλη του Ε. Π. και οι σπουδαστές της σχολής.

7. Σε περίπτωση έλλειψης μελών του Ε. Π. συναφούς ειδικότητας στο ίδιο τμήμα, η επιτροπή συμπληρώνεται από μέλη άλλου τμήματος ή γενικού τμήματος που έχουν συνάφεια με το αντικείμενο. Τα μέλη της επιτροπής παρακολουθούν την παρουσίαση της εργασίας και υποβάλλουν διευκρινιστικές και εξεταστικές ερωτήσεις, ώστε να διαμορφώσουν άποψη για την ορθότητα και την πληρότητα της λύσης που δόθηκε στο πρόβλημα και για το βαθμό συμμετοχής καθενός από τους συμμετέχοντες στην επεξεργασία του θέματος σπουδαστές. Τα μέλη της επιτροπής εξέτασης της πτυχιακής εργασίας αποφασίζουν, κατά πλειοψηφία, ύστερα από πρόταση του επιβλέποντα

εκπαιδευτικού, για το βαθμό που θα δοθεί στην πτυχιακή εργασία ή σε καθένα από τους συμμετέχοντες στην ομάδα επεξεργασίας ξεχωριστά.

8. Σε περίπτωση που μια πτυχιακή εργασία κριθεί ελλιπούς, αναπέμπεται για συμπληρωματική επεξεργασία, οπότε επαναλαμβάνεται η διαδικασία υποβολής και παρουσίασης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 6 και 7 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 17

Βαθμός πτυχίου. Ανακήρυξη πτυχιούχων

1. Ο βαθμός πτυχίου εξάγεται με προσέγγιση δύο (2) δεκαδικών ψηφίων και προκύπτει από τον τύπο:

$$B = \frac{\delta 1\beta 1 + \delta 2\beta 2 + \dots \delta n\beta n}{\delta 1 + \delta 2 + \dots \delta n}$$

όπου $\beta 1, \beta 2, \dots, \beta n$ είναι οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που παρακολούθησε ο σπουδαστής και $\delta 1, \delta 2, \dots, \delta n$, οι αντίστοιχες διδακτικές μονάδες, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του διατάγματος αυτού.

Στα μαθήματα περιλαμβάνεται και η πτυχιακή εργασία με τον αριθμό διδακτικών μονάδων που ορίζεται στην ίδια παράγραφο του άρθρου 4 του παρόντος.

2. Ο/Η τελειόφοιτος των Τ.Ε.Ι. ανακηρύσσεται πτυχιούχος, αφότου συμπληρώθηκαν όλες οι απαιτούμενες, σύμφωνα με την παράγρ. 5 του άρθρου 27 του Ν. 1404/83, προϋποθέσεις και ειδικότερα από τη χρονολογία που κατατέθηκε μέσω πρωτοκόλλου της σχολής και η τελευταία προϋπόθεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Τίτλοι σπουδών, βιβλιάρια, ταυτότητα τηρούμενα βιβλία

Άρθρο 18

Τίτλοι σπουδών

1. Στους σπουδαστές των Τ.Ε.Ι. χορηγούνται οι ακόλουθοι τίτλοι σπουδών:

α) βεβαίωση σπουδαστικής κατάστασης β) πιστοποιητικό αποφοίτησης γ) πτυχίο.

2. Η βεβαίωση σπουδαστικής κατάστασης αποτελεί αντίγραφο του βιβλιαρίου σπουδών του σπουδαστή.

3. Το πιστοποιητικό αποφοίτησης επέχει θέση αντιγράφου πτυχίου.

4. Ο τύπος του πτυχίου καθορίζεται σύμφωνα με την παράγρ. 8 του άρθρου 27 του ν. 1404/83.

Άρθρο 19

Βιβλιάριο σπουδών, σπουδαστική ταυτότητα εισιτήριο

Στους σπουδαστές των Τ.Ε.Ι. χορηγούνται: α) βιβλιάριο σπουδών και β) σπουδαστική ταυτότητα, ο τύπος και το περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στους σπουδαστές των Τ.Ε.Ι. χορηγείται επίσης και ειδικό σπουδαστικό εισιτήριο σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 20

Τηρούμενα βιβλία στο τμήμα και τη σχολή

1. Για παρακολούθηση της σπουδαστικής κατάστασης του τμήματος τηρούνται τα ακόλουθα βιβλία και πρακτικά:

α) Μητρώο σπουδαστών

β) Μητρώο πτυχιούχων

γ) Βιβλίο παρουσιών

δ) Βιβλίο πρακτικών συμβουλίου του τμήματος

ε) Βιβλίο πρακτικών γενικής συνέλευσης του τμήματος

2. α) Ο τύπος και το περιεχόμενο του Μητρώου σπουδαστών καθορίζεται στον εσωτερικό κανονισμό των Τ.Ε.Ι.

β) Το βιβλίο παρουσιών όπως και των πρακτικών του συμβουλίου και της γενικής συνέλευσης του τμήματος, αποτελείται από τα επιμέρους δακτυλογραφημένα έντυπα ή πρακτικά, τα οποία στο τέλος κάθε χρόνου βιβλιοδετούνται και αρχειοθετούνται χρονολογικά.

3. Σε επίπεδο σχολής τηρείται μόνο βιβλίο πρακτικών του συμβουλίου σύμφωνα με την περίπτωση β της προηγούμενης παραγράφου, καθώς επίσης και καρτελο-αρχείο (σύστημα KARDEX) του σπουδαστικού δυναμικού όλης της σχολής.

4. Ανάλογα με τις Τεχνικές του δυνατότητας κάθε Τ.Ε.Ι., μπορεί να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή για την τήρηση της σπουδαστικής κατάστασης και να χορηγεί επίσημα επικυρωμένα αντίγραφα αυτής στον ενδιαφερόμενο σπουδαστή.

Άρθρο 21

Φιλοξενούμενοι Σπουδαστές

Οι σπουδαστές οι διακινούμενοι μεταξύ των τριτοβάθμιων ιδρυμάτων της αλλοδαπής και του Τ.Ε.Ι., στα πλαίσια προγραμμάτων συνεργασίας, εγγράφονται ως φιλοξενούμενοι σπουδαστές. Οι φιλοξενούμενοι σπουδαστές έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν οι σπουδαστές του Ιδρύματος, για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτησή τους, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα συνεργασίας. Στους σπουδαστές που ολοκληρώνουν την παρακολούθηση μαθημάτων (εργαστηριακών ή θεωρητικών) και έλαβαν μέρος επιτυχώς σε εξετάσεις χορηγείται πιστοποιητικό σπουδών με τον τίτλο του μαθήματος, τον βαθμό και της Ακαδημαϊκής Πιστωτικής Μονάδας.

Άρθρο 22

Εκπόνηση Προγράμματος σε Ιδρύματα της Αλλοδαπής

Προκειμένου περί σπουδαστών ενός Τμήματος του Τ.Ε.Ι., που εκπονούν ένα μέρος του προγράμματος σπουδών σε ιδρύματα της αλλοδαπής στα πλαίσια εκπαιδευτικών προγραμμάτων συνεργασίας, ακολουθούνται οι διαδικασίες σύμφωνα με τις διμερείς συμφωνίες μεταξύ του Τ.Ε.Ι., και του Τμήματος Υποδοχής των Ιδρυμάτων που υπάρχει συνεργασία.

Άρθρο 23

Γενική Διάταξη

Θέματα και λεπτομέρειες που δεν καθορίζονται από τον παρόντα Κανονισμό, καθορίζονται από το Συμβούλιο του Τ.Ε.Ι., με σχετικές εγκυκλίους.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 21 Δεκεμβρίου 1999

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Δ. ΑΡΣΕΝΗΣ

(4)

Χορήγηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στην Σταύρου Βασιλική του Γεωργίου και της Παρασκευής.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΑΝΑΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ

Με την 4973/23.12.99 απόφαση του Νομάρχη Ανατ. Ατ-

τικής έχει χορηγηθεί στην Σταύρου Βασιλική του Γεωργίου και της Παρασκευής άδεια ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.

Ο Νομάρχης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΣΤ. ΦΡΑΓΚΟΣ

Αριθ. 12801

(5)

Συμπλήρωση Πειθαρχικών Συμβουλίων του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

ΤΟ Δ.Σ. ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

(Συνεδρίαση 13.12.1999)

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, αποφάσισε τη συμπλήρωση των Πειθαρχικών Συμβουλίων του με τους παρακάτω Δικηγόρους Αθηνών που έχουν τα υπό του νόμου απαιτούμενα προσόντα:

1. ΒΑΤΣΟΛΑΚΗ Ιωάννα του Κων/νου
2. ΚΟΥΡΗ Αλεξάνδρα του Ευαγγέλου
3. ΚΟΥΡΝΙΑΝΟΣ Στυλιανός του Εμμανουήλ
4. ΚΩΣΤΑΚΗΣ Δημήτριος του Ιωάννου
5. ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Μάριος του Γεωργίου
6. ΤΣΙΤΣΙΠΗ Βιόλα του Λουκά
7. ΓΚΟΤΖΗ Γεωργία του Ευαγγέλου
8. ΓΙΕΤΚΙΑ Ιωσήφ του Οσμάν
9. ΠΑΡΙΑΝΟΣ Γεώργιος του Ελισαίου
10. ΚΙΡΚΙΛΗΣ Κων/νος του Γεωργίου
11. ΣΠΕΝΤΖΟΥΡΗΣ Νικόλαος του Γεωργίου
12. ΤΟΛΙΟΣ Χρήστος του Γεωργίου
13. ΜΠΑΛΤΣΑΒΙΑΣ Μαρίνος του Χαραλάμπους
14. ΝΙΚΑΣ Γεώργιος του Θεοδώρου
15. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Αναστάσιος του Ανδρέα
16. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΥ Σοφία του Αθανασίου
17. ΛΙΟΥΛΙΟΣ Χρήστου του Κυριάκου
18. ΧΑΤΖΗΑΓΓΕΛΙΔΗΣ Γεώργιος του Χρήστου
19. ΦΑΡΜΑΚΙΔΗΣ Δημήτριος του Κων/νου
20. ΜΟΥΧΤΟΥΡΗΣ Αντώνιος του Ιωάννου
21. ΓΚΟΥΒΑΣ Βασίλειος του Γεωργίου
22. ΠΑΥΛΑΤΟΣ Σπύρος του Βασιλείου
23. ΚΛΕΙΔΩΝΟΠΟΥΛΟΣ Απόστολος του Αναστασίου
24. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος του Γεωργίου
25. ΝΙΚΕΑ Τίτκα του Παναγιώτου
26. ΖΟΥΜΠΟΥΡΛΗΣ Θεοφύλακτος του Ευαγγέλου
27. ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Κων/νος του Γεωργίου
28. ΤΖΟΥΛΗΣ Βασίλειος του Θωμά
29. ΠΡΟΥΣΑΝΙΔΗΣ Ιορδάνης του Αναστασίου
30. ΜΑΡΓΕΤΗ - ΚΑΤΣΑΟΥΝΗ Αδαμαντία του Δημητρίου
31. ΒΑΛΑΚΟΣ Ελευθέριος του Γεωργίου
32. ΓΟΥΝΑΡΗ Μαρινέττα του Νικολάου
33. ΜΗΛΙΟΥ Ζωή του Κων/νου
34. ΔΙΟΝΥΣΑΤΟΣ Σπυρογιάννης του Δημητρίου
35. ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΣ Μιχαήλ του Ιωάννου

Ο Πρόεδρος
ΑΝΤ. ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ

Ο Γενικός Γραμματέας
ΑΘΑΝ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ